

**Bibliotekar
forbundet**

Forbundet for
informationsspecialister
og kulturformidlere

AC

Akademikerne

Bibliotekarforbundet

MOBNING

Akademikernes psykiske arbejdsmiljø 2015

Indhold

Mobning, konflikter og skænderier på arbejdspladsen	3
Mobning blandt bibliotekarer	3
Mobning – køn	4
Mobning – aldersfordelt	5
Mobning – i det offentlige og private.....	5
Mobning – oplevet af ledere og medarbejdere.....	7
Hvem er bag mobning	8
Mobning og sygefravær	9
Mobning og det psykiske arbejdsmiljø.....	10
Konflikter blandt bibliotekarer	11
Konflikter fordelt på køn og alder	11
Konflikter blandt ledere og medarbejder	12
Hvem er konflikterne med?	13
Konflikter og stress	14

Mobning, konflikter og skænderier på arbejdspladsen

Mobning blandt bibliotekarer

Bibliotekarerne er i undersøgelsen blevet spurgt til, om der er problemer med mobning på deres arbejdsplads, og om de selv har været udsat for mobning. I undersøgelsen er mobning blevet defineret som:

Mobning finder sted, når én eller flere personer gentagne gange over en længere periode bliver udsat for ubehagelige eller negative handlinger eller adfærd på sit arbejde, som det er svært at forsvare sig mod.

Undersøgelsen viser, at over hver tiende bibliotekar i høj eller nogen grad oplever, at der er problemer med mobning på deres arbejdsplads. Heraf oplever 1,36 pct. i høj grad mobning som et problem på arbejdspladsen. 43,52 pct. siger, at arbejdspladsen i lav grad har problemer med mobning. Mobning er altså noget, som kun lidt under halvdelen af alle bibliotekarerne slet ikke oplever som et problem på deres arbejdsplads.

Tabel 1

Er der problemer med mobning på din arbejdsplads?		
	Bibliotekarer	AC
I høj grad	1,36 %	1,62 %
I nogen grad	9,11 %	9,29 %
I lav grad	43,52 %	37,06 %
Slet ikke	46,01 %	52,04 %

Det fremgår at næsten hver tiende bibliotekar indenfor de seneste 6 måneder har været udsat for mobning på arbejdspladsen, heraf 2,24 pct. mindst månedligt og 1,12 pct. mindst ugentligt.

Tabel 2

Har du på din arbejdsplads indenfor de sidste 6 måneder været udsat for mobning?		
	Bibliotekarer	AC
		pct.
Ja, dagligt	0,53 %	0,28 %
Ja, ugentligt	0,59 %	1,18 %
Ja, månedligt	1,12 %	1,70 %
Ja, sjældnere	6,92 %	6,79 %
Nej, aldrig	90,83 %	90,06 %

Mobning - køn

Kvinder oplever i højere grad end mænd mobning på arbejdspladsen. 10,83 pct. af de kvindelige bibliotekarer oplever i høj eller nogen grad, at der er problemer med mobning på deres arbejdsplads, mens det er tilfældet for 9,04 pct. af mændene. Omkring halvdelen af kvinderne såvel som mændene oplever slet ikke mobning som et problem på deres arbejdsplads.

Tabel 3

Er der problemer med mobning på din arbejdsplads?				
	Bibliotekarer		AC	
	Kvinde	Mand	Kvinde	Mand
I høj grad	1,34 %	1,46 %	2,15 %	1,05 %
I nogen grad	9,50 %	7,58 %	11,52 %	6,87 %
I lav grad	43,03 %	45,48 %	36,52 %	37,64 %
Slet ikke	46,14 %	45,48 %	49,82 %	54,44 %

Undersøgelsen viser også en forskel mellem kønnene, når der ses nærmere på, hvem der selv har været udsat for mobning inden for de seneste 6 måneder. Således har 2,45 pct. af kvinderne og 1,46 pct. af mændene været udsat for mobning mindst månedligt. Mens 6,82 pct. af de kvindelige og 7,29 pct. af de mandlige bibliotekarer er blevet mobbet sjældnere end månedligt, de seneste 6 måneder. Hvorfor 90,73 pct. af kvinderne og 91,25 pct. af mændene har ikke været udsat for mobning.

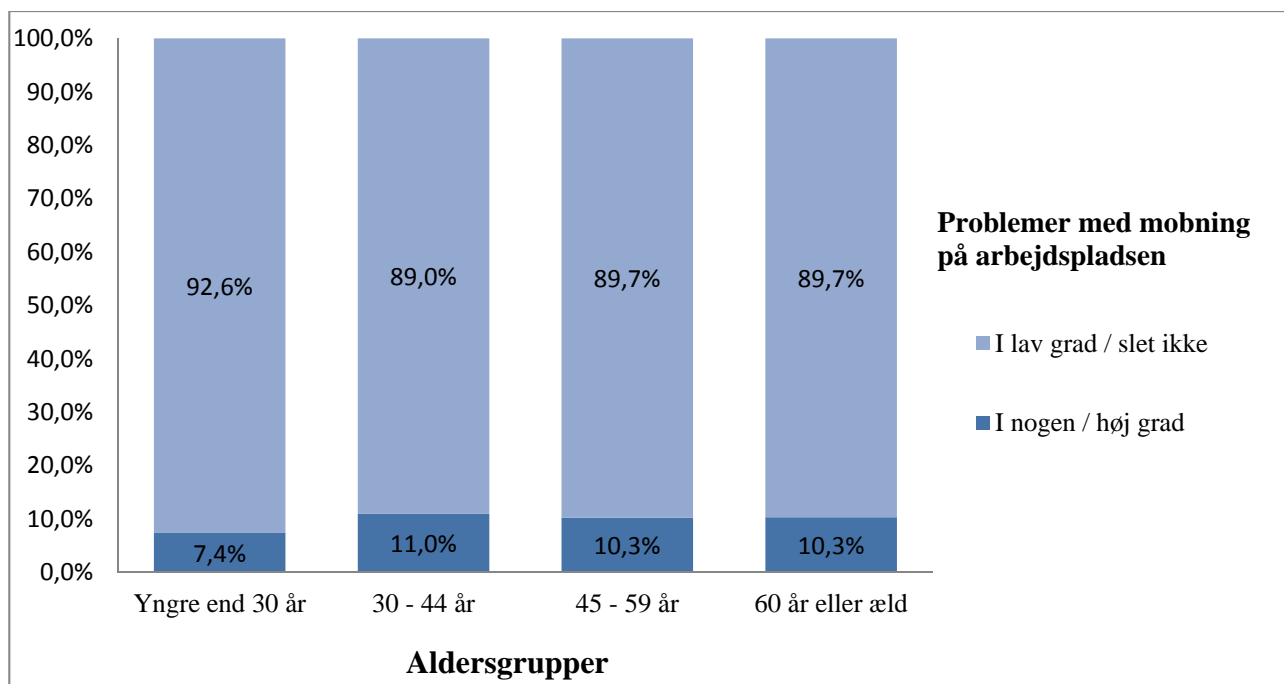
Tabel 4

Har du på din arbejdsplads indenfor de sidste 6 måneder været udsat for mobning?				
	Bibliotekarer		AC	
	Kvinde	Mand	Kvinde	Mand
Ja, dagligt	0,59 %	0,29 %	0,41 %	0,13 %
Ja, ugentligt	0,67 %	0,29 %	1,39 %	0,95 %
Ja, månedligt	1,19 %	0,87 %	2,09 %	1,27 %
Ja, sjældnere	6,82 %	7,29 %	7,08 %	6,47 %
Nej, aldrig	90,73 %	91,25 %	89,03 %	91,17 %

Mobning – aldersfordelt

Undersøgelsen viser, at mobning i højere grad er et problem blandt bibliotekarer over 30 år. Vi ser at 7,4 pct. af bibliotekarerne under 30 år, i nogen eller høj grad oplever problemer med mobning på arbejdspladsen. Dette gør sig gældende for 11 pct. af de 30 – 44 årige, mens 10,3 pct. af både de 45-59 årige samt bibliotekarer som er 60 år eller ældre, ligeledes oplever dette. Der er altså ca. 20 - 30 pct. flere bibliotekarer i aldersgruppen over 30 år, i forhold til bibliotekarer under 30 år, som oplever problemer med mobning på arbejdspladsen.

Figur 1

Mobning – i det offentlige og private

Der er en forskel på, hvor store problemerne med mobning er i henholdsvis den private og den offentlige sektor. Flere i det private sektor oplever problemer med mobning. Næsten 12 pct. af de privatansatte oplever, at der i høj eller nogen grad er problemer med mobning på arbejdspladsen, mens det gælder for godt hver tiende offentligt ansat. Henholdsvis 45,41 pct. af de offentlige og 53,33 pct. af de privatansatte oplever slet ikke problemer med mobning på deres arbejdsplads.

Tabel 5

Er der problemer med mobning på din arbejdsplads?				
	Bibliotekarer		AC	
	Privat	Offentlig	Privat	Offentlig
I høj grad	0,83 %	1,33 %	1,25 %	1,97 %
I nogen grad	10,83 %	8,84 %	7,72 %	10,32 %
I lav grad	35,00 %	44,41 %	31,64 %	40,81 %
Slet ikke	53,33 %	45,41 %	59,38 %	46,90 %

Offentligt ansatte bibliotekarer oplever lavere forekomst af hyppig mobning. Dette fremgår af 2,13 pct. af offentligt ansatte bibliotekarer er blevet mobbet indenfor den sidste måned, mens det gælder for 4,17 pct. af de privatansatte bibliotekarer. Modsat er 6,91 pct. af de offentligt ansatte blevet mobbet indenfor de sidste 6 måneder, hvilket kun gør sig gældende for 4,17 pct. af de privatansatte. Samlet set er der en større del af de privatansatte bibliotekarer som aldrig bliver mobbet.

Tabel 6

Har du på din arbejdsplads indenfor de sidste 6 måneder været udsat for mobning?				
	Bibliotekarer		AC	
	Privat	Offentlig	Privat	Offentlig
Ja, dagligt	0,83 %	0,53 %	0,22 %	0,35 %
Ja, ugentligt	1,67 %	0,53 %	1,14 %	1,35 %
Ja, månedligt	1,67 %	1,06 %	1,71 %	1,82 %
Ja, sjældnere	4,17 %	6,91 %	6,05 %	7,22 %
Nej, aldrig	91,67 %	90,96 %	90,88 %	89,27 %

Ser man nærmere på det offentlige område, viser analysen, at problemerne er størst i regionerne. Her angiver 19,05 pct., at der i høj eller nogen grad er problemer med mobning på arbejdspladsen. I kommunerne og staten er det 10,05 pct. Dog oplever 57,14 pct. af de regionalt ansatte bibliotekarer, at der slet ikke er problemer med mobning på arbejdspladsen. Mens det gør sig gældende for 45,61 pct. af de kommunalt ansatte, og 44,18 pct. af de statsligt ansatte bibliotekarer.

Tabel 7

Er der problemer med mobning på din arbejdsplads?						
	Bibliotekarer			AC		
	kommune	region	stat	kommune	region	stat
I høj grad	1,18 %	0,00 %	1,85 %	1,90 %	1,87 %	2,05 %
I nogen grad	8,87 %	19,05 %	8,20 %	9,71 %	12,33 %	9,64 %
I lav grad	44,34 %	23,81 %	45,77 %	37,12 %	40,56 %	43,04 %
Slet ikke	45,61 %	57,14 %	44,18 %	51,27 %	45,24 %	45,26 %

Mobning – oplevet af ledere og medarbejdere

Næsten 55 pct. af medarbejderne oplever en eller anden grad af problemer med mobning på arbejdspladsen, for mellemlederne angiver godt 47 pct. det samme. Således mener 45,28 pct. af medarbejderne slet ikke, der er problemer med mobning på arbejdspladsen, mens dette bliver angivet af 52,72 pct. af mellemlederne. Mellemlederne mener således i mindre grad end medarbejderne, at der er problemer med mobning på arbejdspladsen.

Tabel 8

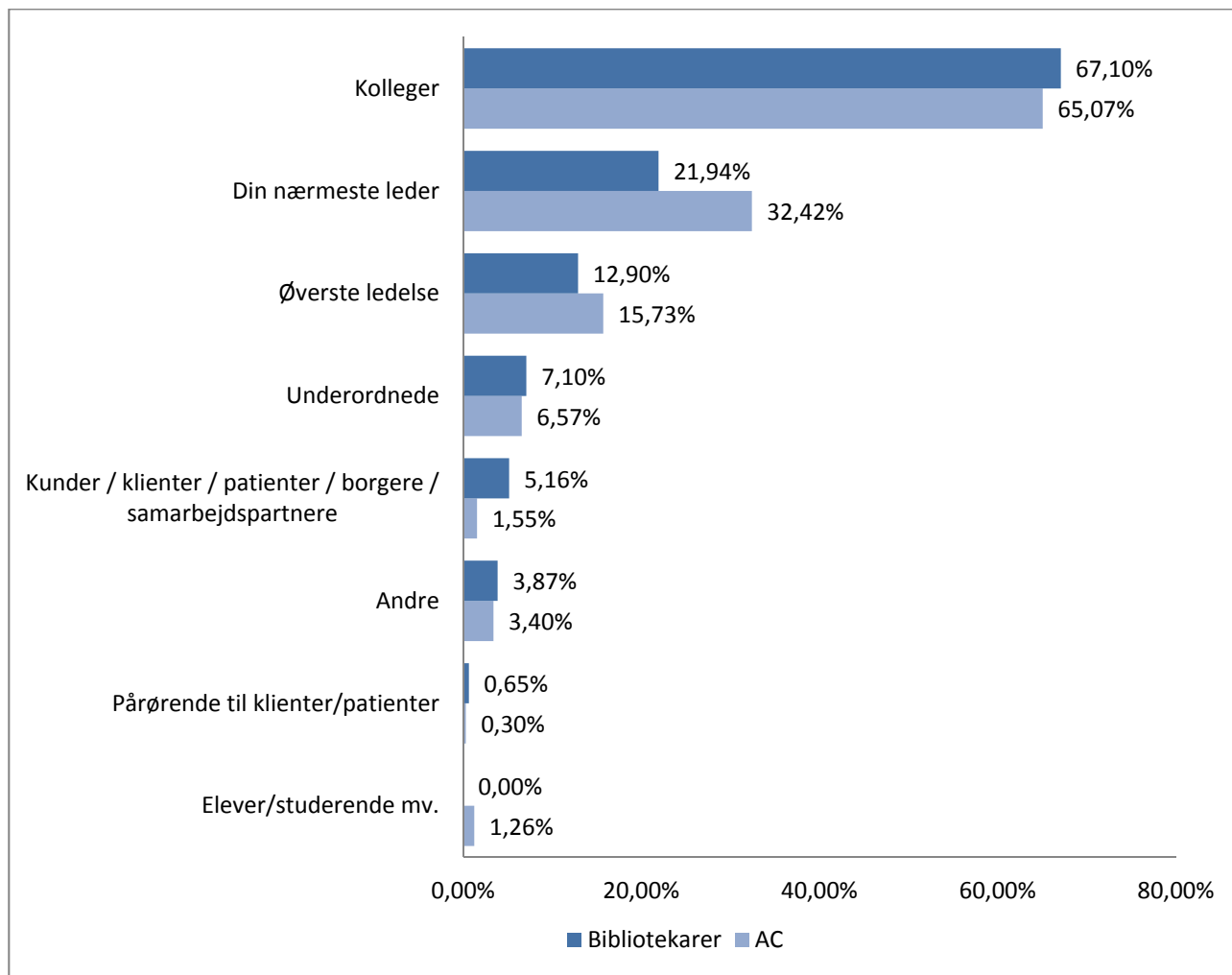
Er der problemer med mobning på din arbejdsplads?				
	Bibliotekarer		AC	
	Medarbejder	Mellemleder	Medarbejder	Mellemleder
I høj grad	1,46 %	0,54 %	1,60 %	1,78 %
I nogen grad	9,51 %	5,43 %	9,71 %	7,19 %
I lav grad	43,75 %	41,30 %	36,24 %	41,70 %
Slet ikke	45,28 %	52,72 %	52,45 %	49,33 %

Hvem er bag mobning

Langt de fleste i undersøgelsen, der har oplevet mobning på nærmeste hold, bliver udsat for det af kolleger. Vi ser at 67,1 pct. af dem som har oplevet af blive mobbet, oplever dette fra kolleger. Dernæst er det den nærmeste leder der oftest står bag mobningen. Mens at hele 12,9 pct. oplever mobningen fra den øverste ledelse.

Generelt er det disse 3 grupperinger som oftest bliver angivet som værende bag mobningen, men det forekommer dog også i mindre grad fra underordnede, kunder, elever mv.

Figur 2

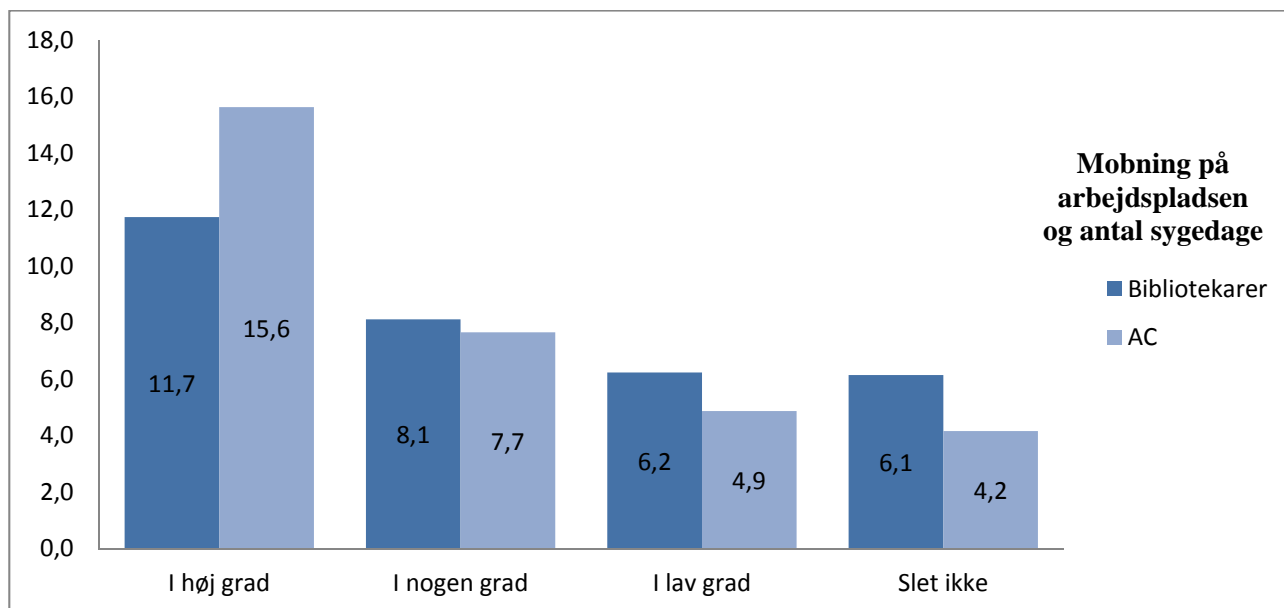
Mobning og sygefravær

Kigger vi på sammenhængen mellem det at være ansat på en arbejdsplads, som er præget af mobning, og bibliotekarernes antal af sygefraværsdage, ser vi en klar tendens.

Bibliotekarernes sygefraværsdage stiger markant, hvis personen er ansat på en arbejdsplads som er præget af mobning.

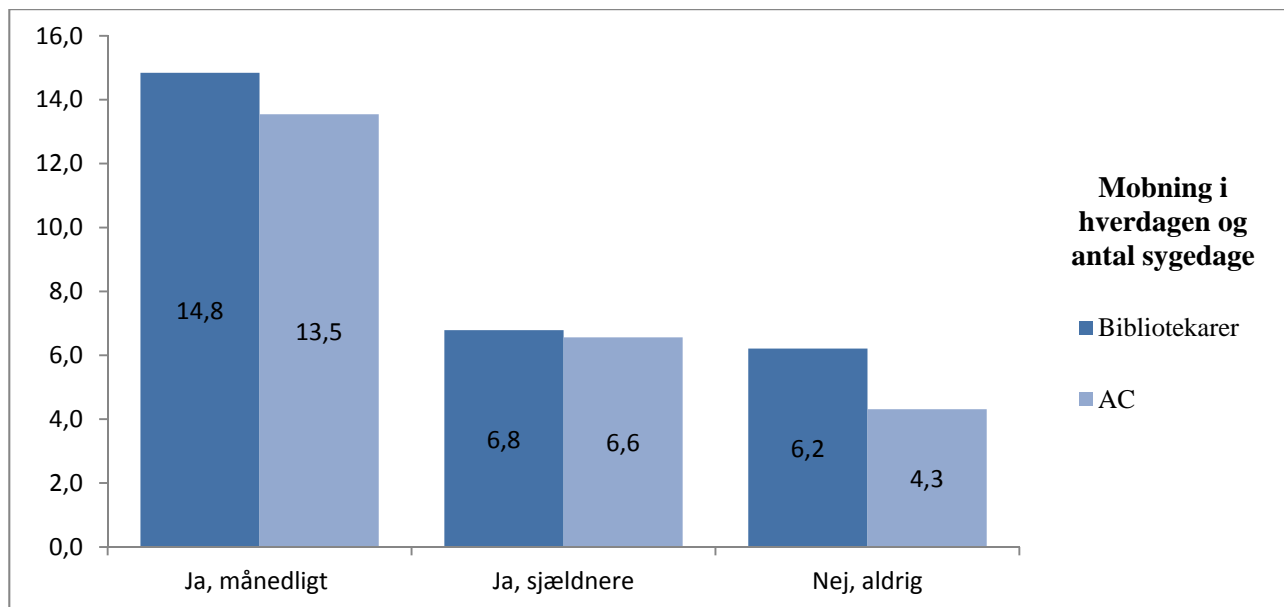
Vi ser således, at bibliotekarer som i høj grad oplever mobning på arbejdspladsen, næsten har dobbelt så mange sygefraværsdage, sammenlignet med den gennemsnitlige bibliotekar der slet ikke oplever mobning på arbejdspladsen. Bibliotekarer som i nogen grad oplever mobning på arbejdspladsen, har gennemsnitligt 8,1 sygefraværsdage om året.

Figur 3

Fortsættes analysen af bibliotekarer som direkte bliver mobbet, viser figur 4 samme tendens. Blandt bibliotekar som bliver mobbet månedligt eller oftere, ser vi et gennemsnitligt antal sygefraværsdage på 14,8, hvilket er næsten 2,5 gange højere end blandt bibliotekarer der ikke bliver mobbet. Blandt de bibliotekarer som er blevet mobbet indenfor de sidste 6 måneder, ser vi gennemsnitligt 6,8 sygefraværsdage om året.

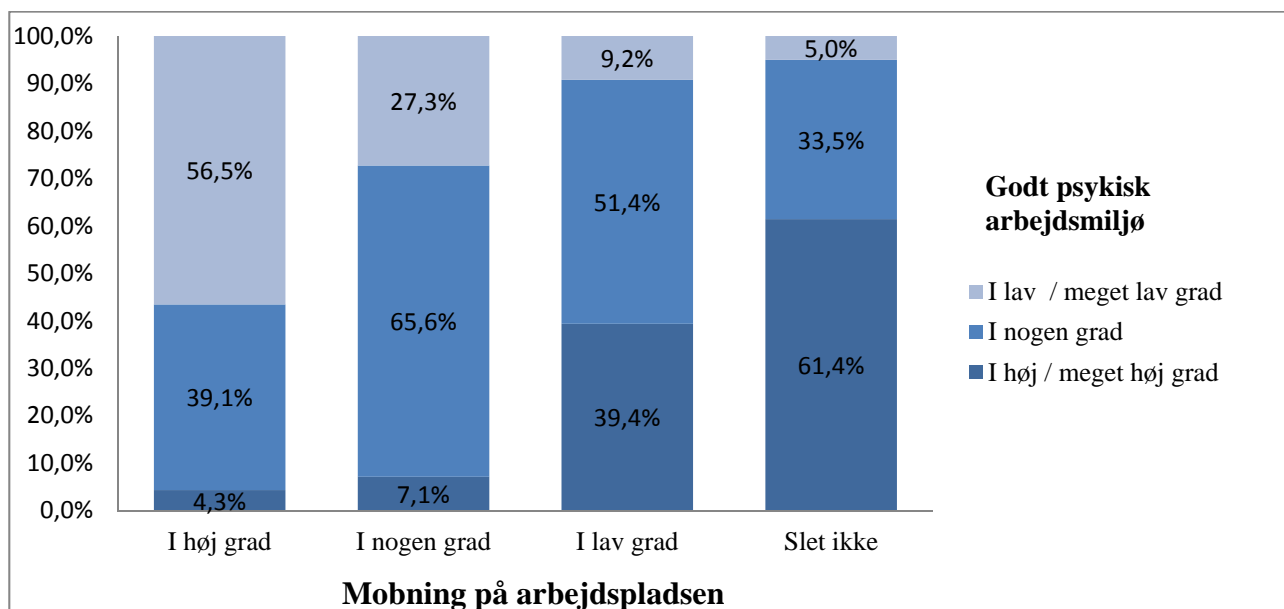
Figur 4

Mobning og det psykiske arbejdsmiljø

Undersøgelsen viser også en markant negativ sammenhæng mellem bibliotekarernes psykiske arbejdsmiljø, og mobning på arbejdspladsen. Blandt de bibliotekarere, som i høj grad oplever en arbejdsplads præget af mobning, ser vi at kun 4,3 pct. har et godt psykisk arbejdsmiljø i høj eller meget høj grad. Til sammenligning gælder det for 61,4 pct. for bibliotekarere som slet ikke oplever mobning på arbejdspladsen.

Figur 5

Konflikter blandt bibliotekarer

Inden for det seneste år, har over hver tiende bibliotekar enten månedligt eller oftere konflikter eller skænderier med andre på arbejdspladsen. Ydermere har næsten 46 pct. af bibliotekarerne haft konflikter, dog sjældnere end månedligt. Hvorfor det kun er ca. 44 pct. som slet ikke har haft nogen skænderier eller konflikter på arbejdet.

Tabel 9

Har du inden for de sidste 12 måneder haft skænderier eller konflikter med nogen på dit arbejde?	Bibliotekarer		AC	
Ja, dagligt	0,47 %		0,39 %	
Ja, ugentligt	1,95 %		4,00 %	
Ja, månedligt	7,80 %		9,68 %	
Ja, sjældnere	45,84 %		37,88 %	
Nej, aldrig	43,95 %		48,06 %	

Konflikter fordelt på køn og alder

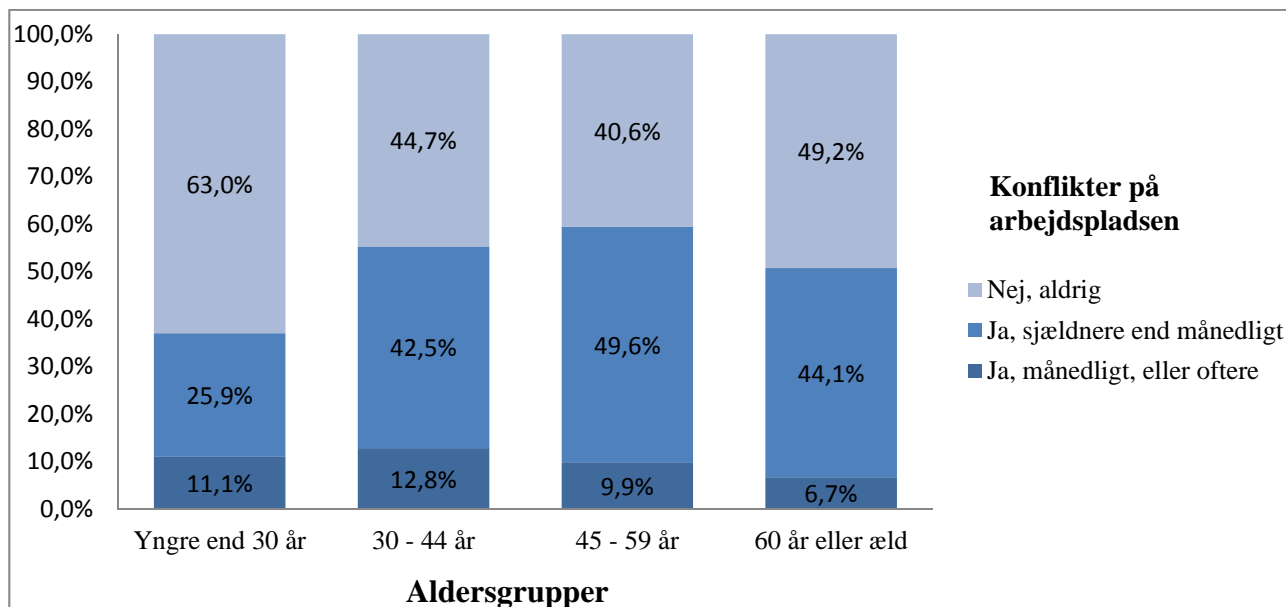
Vi ser at kvindelige bibliotekarer i højere grad end mandlige, oplever konflikter/skænderier på arbejdspladsen. Således har 10,37 pct. af de kvindelige bibliotekarer haft skænderier indenfor den sidste måned, mens dette gør sig gældende for 9,62 pct. af mændene. Ligeledes har 46,15 pct. af de kvindelige bibliotekarer haft skænderier indenfor de sidste 6 måneder, hvor dette gør sig gældende for 44,61 pct. af mændene. I alt ser vi at en mindre del af de kvindelige bibliotekarer som aldrig oplever skænderier/konflikter på arbejdspladsen.

Tabel 10

Har du inden for de sidste 12 måneder haft skænderier eller konflikter med nogen på dit arbejde?	Bibliotekarer		AC	
	Kvinde	Mand	Kvinde	Mand
Ja, dagligt	0,59 %	0,00 %	0,56 %	0,20 %
Ja, ugentligt	2,15 %	1,17 %	4,40 %	3,56 %
Ja, månedligt	7,63 %	8,45 %	9,60 %	9,75 %
Ja, sjældnere	46,15 %	44,61 %	38,96 %	36,72 %
Nej, aldrig	43,48 %	45,77 %	46,47 %	49,77 %

Undersøgelsen viser store forskelle i mængden af konflikter/skænderier aldersgrupperingerne imellem. Vi ser at de 30 – 44 årige bibliotekarer i størst omfang oplever hyppige skænderier. De yngre end 30 årige bibliotekarer, har i mindre omfang hyppige konflikter/skænderier. Endeligt har 9,9 pct. af de 45 – 59 årige, og 6,7 pct. af de ældre end 60 årige, månedlige skænderier.

Figur 6

Konflikter blandt ledere og medarbejder

Forskelle er også at finde, når man kigger på henholdsvis ledere og medarbejdere, og deres mængde af skænderier/konflikter. Vi ser at knap hver tiende medarbejder har månedlige skænderier, mens dette stiger til næsten 15 pct. af lederne. 46,08 pct. af medarbejderne angiver at have skænderier, sjældnere end månedligt, hvor 43,55 pct. af lederne angiver dette. Samlet set undgår en mindre del af ledere skænderier.

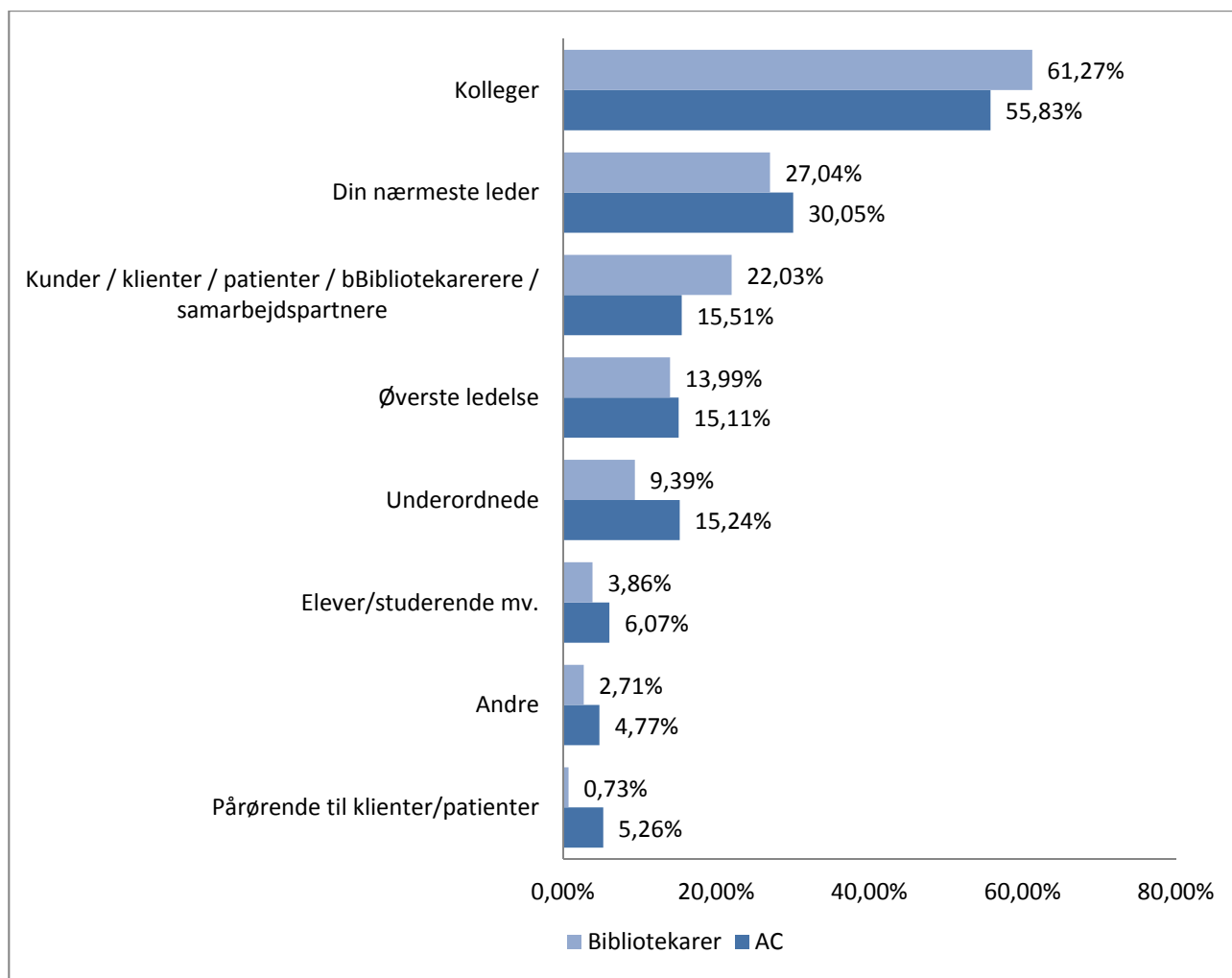
Tabel 11

	Har du inden for de sidste 12 måneder haft skænderier eller konflikter med nogen på dit arbejde?			
	Bibliotekarer		AC	
	Medarbejder	Leder	Medarbejder	Leder
Ja, dagligt	0,53 %	0,00 %	0,30 %	0,82 %
Ja, ugentligt	1,93 %	2,15 %	3,69 %	5,64 %
Ja, månedligt	7,24 %	12,37 %	9,22 %	11,99 %
Ja, sjældnere	46,08 %	43,55 %	36,45 %	45,36 %
Nej, aldrig	44,22 %	41,94 %	50,34 %	36,18 %

Hvem er konflikterne med?

Bibliotekarere har oftest konflikter med kolleger. Dette ses ved at 61,27 pct. af bibliotekarerne angiver at de indenfor de sidste 12 måneder har haft skænderier/konflikter med kolleger. Dernæst er det hyppigst at have konflikter med ens nærmeste leder, som 27,04 pct. har angivet. På de efterfølgende pladser kommer kunder/klienter og bibliotekarernes øverste ledere. Vi ser at bibliotekarerne også har konflikter med underordnede, elever og andre, men i et mindre omfang.

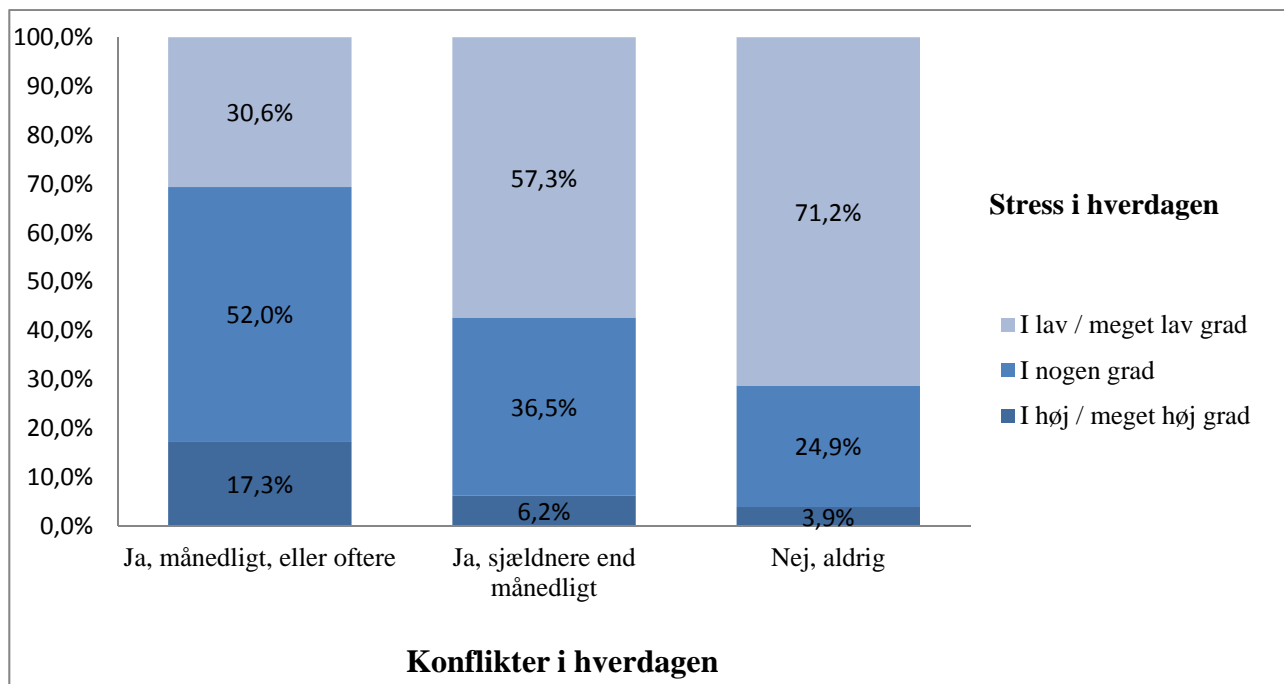
Figur 7

Konflikter og stress

Der er en klar negativ sammenhæng mellem, hvor stresset bibliotekarerne er og hvor ofte de oplever konflikter på arbejdspladsen. Des flere konflikter bibliotekaren har, des højere stresset er bibliotekaren. Dette ses ved, at blandt de som månedligt har konflikter på arbejdspladsen, er hele 17,3 pct. i høj eller meget høj grad stressede. Mens det kun er 6,2 pct. af dem, der sjældnere end månedligt har konflikter, hvor det er tilfældet. Til sammenligning er det kun 3,9 pct. af dem, som aldrig har konflikter, der i høj eller meget høj grad er stressede.

Figur 8

Nørre Voldgade 29

DK-1358 København K

Tlf: +45-33 69 40 40

E-mail: ac@ac.dk